

La descarbonització en la indústria turística

Choni Fernández

Directora de sostenibilitat, client i comunicació de PortAventura World

Sovint el sector turístic és assenyalat pel seu impacte mediambiental, però és una concepció ben llunyana de la realitat. Per exemple, el turisme no està entre les indústries que més emissions generen a l'atmosfera. De fet, a escala global representa el 8% del total d'emissions, de les quals tres quartes parts (el 6%) correspon al transport, una àrea crítica dins del sector. No significa això, però que els altres actors que formem part de la indústria turística, i emetem conjuntament "només" un 2% de les emissions totals, hàgim de quedar-nos de braços plegats. Molt al contrari, tenim tots el deure de no tan sols reduir el nostre impacte negatiu al medi ambient sinó, fins i tot, revertir la situació i treballar per regenerar el nostre entorn. Hem de recordar que al centre de la nostra indústria hi ha d'haver l'entorn que inclou tant les persones, les comunitats com el medi ambient.

Concretament per a PortAventura World, establir una connexió estreta amb la comunitat i cuidar l'entorn és fonamental per l'assoliment dels objectius de negoci. Cuidar el medi ambient no només contribueix a la preservació dels recursos naturals, sinó que també millora la qualitat de vida de les persones que hi viuen. Aquesta actitud proactiva afavoreix també un entorn més saludable i converteix la companyia en un referent de cara als treballadors, visitants, empreses i socis comercials que fan

possible la nostra activitat. Les persones són, de fet, pilar fonamental de la nostra raó de ser, que es tradueix en el propòsit corporatiu: *crear experiències inoblidables que generin un impacte positiu en les persones, mentre cuidem el planeta*. PortAventura World existeix doncs per a crear un impacte positiu en les persones i en l'entorn.

Quan parlem de les persones, ens referim no només als nostres clients, sinó en aquelles que reben l'impacte socioeconòmic de l'activitat desenvolupada per PortAventura World. Aquest impacte positiu, en el nostre cas és molt significatiu tant en l'àmbit estatal, autonòmic i local. En aquest últim any el resort ha contribuït a la generació de 1.900 milions d'euros a l'economia espanyola, 1.382 milions d'euros a l'economia catalana i més de 1.200 milions d'euros a l'economia de Tarragona. El resort contribueix a generar més de 38.000 llocs de treball entre Espanya, Catalunya i Tarragona de forma directa, indirecta, induïda i fiscal, el que és igual al 1% de la població desocupada a Catalunya l'any 2022. No és d'estranyar doncs que el 3,6% de la població activa de Tarragona estigui empleada per la companyia. A més, el 2023 un 22% dels nostres més de 1.300 proveïdors són de la província de Tarragona i un 57% de Catalunya.

Quan parlem del nostre impacte ambiental i amb l'ambició de la "regeneració" del nostre entorn, la companyia està subscripta voluntàriament a diversos compromisos amb diferents organitzacions, amb les quals es compromet a preservar el medi ambient a través de bones pràctiques, el consum responsable i un sistema de millora contínua. Aquest sistema ha sigut l'element clau per aconseguir totes les fites a escala ambiental, al llarg de gairebé 30 anys d'història de la companyia. Totes les línies de negoci de PortAventura World segueixen el mateix Sistema de Gestió Ambiental guiat per la ISO 14001 i certificada per EMAS des de l'any 2001. La coherència en el creixement del Resort, mantenint els compromisos adquirits fa 25 anys, han portat la companyia a ser líder en sostenibilitat dins de la indústria dels parcs temàtics i a ocupar les primeres posicions al sector turístic, al costat d'empreses multinacionals de gran renom.

La tasca per preservar el medi ambient continua imparabile. Si com indústria i país no actuem ara, ens endrontem a l'augment de la temperatura mitjana anual d'1,5 °C el 2030 i fins a 2 °C el 2050, juntament amb una major freqüència d'onades de calor, associada a una disminució de la precipitació i una major freqüència de sequeres i manca de recursos hídrics, a més d'un augment de la intensitat o la freqüència d'esdeveniments meteorològics extrems com a inundacions o medicanes (huracans mediterranis). Això es podria traduir principalment en majors costos per les empreses derivats de l'increment de les primes d'assegurances o del preu de l'aigua, així com en majors costos de climatització i la necessitat de realitzar inversions per adaptar la indústria a aquests escenaris de riscos. Així mateix, les onades de calor a l'estiu poden desincentivar l'oci a l'exterior o obligar a adaptar els horaris de funcionament. A

Catalunya, el turisme és una indústria molt exposada al canvi climàtic, sobretot amb les infraestructures ubicades a la costa del país.

Per tant, per la mateixa supervivència de la nostra activitat hem d'accelerar els nostres plans de descarbonització. En una primera fase reduint les emissions, i en una segona fase arribant a ser neutres abans del 2050. Aquest pla de descarbonització que moltes empreses del sector estan duent a terme, s'ha traduït a PortAventura World amb el compromís i la validació dels objectius de reducció d'emissions de carboni per part de la iniciativa Science Based Targets (SBTi). Aquesta és una col·laboració entre la organització sense ànim de lucre CDP, el Pacte Mundial de les Nacions Unides, l'Institut de Recursos Mundials (WRI) i el Fons Mundial per la Naturalesa (WWF). SBTi impulsa l'acció climàtica en el sector privat en facilitar que les organitzacions estableixin objectius de reducció d'emissions amb base científica. Objectius que són avaluats i validats per la iniciativa i que tenen com a objectiu no incrementar la temperatura del planeta en més d'1,5°C, alineats amb l'Acord de París.

PortAventura World està compromesa en reduir les emissions absolutes de gasos d'efecte hivernacle d'abast 1 i 2 en un 55,1% fins el 2032, d'acord amb les emissions de l'any 2019. De fet, es calcula la petjada de carboni de la companyia de fa més de 16 anys, i des de llavors s'actua per reduir-la: entre el 2008 i el 2023 la companyia ha aconseguit reduir fins a un 88% les emissions de gasos d'efecte hivernacle d'abast 1 i 2. També cal destacar que des de 2021, es compensen les emissions de tot el resort d'abast 1 i 2, mitjançant l'adquisició de crèdits de carboni verificats, que s'han destinat a la protecció i a la conservació d'un dels corredors migratoris més importants del nostre planeta, a la costa de Guatemala. Els

bosc del litoral caribeny guatemalenc són una reserva de biodiversitat i l'àrea acull quasi el 10% de la població mundial de les espècies d'aus conegudes. La línia costanera és un corredor migratori de les aus en el seu viatge bianual entre l'Amèrica del Nord i l'Amèrica del Sud. L'organització guatemalenc sense ànim de lucre FUNDAECO és responsable del projecte de conservació. Des de 2022, el càlcul de la petjada de carboni que segueix PortAventura World es realitza de forma més completa, incloent-hi totes les emissions associades a les categories de l'abast 3, segons la metodologia del Protocol de Gasos d'Efecte d'Hivernacle (GHG Protocol), l'estàndard de comptabilitat i del World Resources Institute (WRI) i reportant al World Business Council for Sustainable Development (WBCSD).

Si entrem en més detall en com s'han dut a terme a PortAventura World les reduccions de les emissions de l'abast 1, les que una empresa controla directament per poder dur a terme la seva activitat, parlariem de les emissions que produeixen les calderes de gas natural, que s'utilitzen per a la producció d'aigua calenta als hotels del resort, els gasos refrigerats dels equips d'aire condicionat i els combustibles pels vehicles. En l'últim cas, s'ha establert un pla de substitució de vehicles de combustió per flota elèctrica, d'altra banda, també es promou entre els proveïdors la mobilitat baixa en carboni, d'acord amb els compromisos climàtics de la companyia. Les empreses que presten servei diàriament dins del resort, tinguin la mida que tinguin, han d'utilitzar vehicles elèctrics, híbrids o altres vehicles sostenibles. De fet, des del 2023, el subministrament de productes de Coca-Cola i Unilever, des dels seus magatzems al resort, es realitza amb camions elèctrics.

Si ens centrem en les infraestructures i els edificis, abans de plantejar qualsevol canvi en

una instal·lació, com per exemple un nou sistema d'escalfament d'aigua sense emissions a l'atmosfera, la companyia ha realitzat de la mà d'altres empreses de referència, estudis de millora de l'eficiència energètica, que han resultat en un pla d'inversions d'alt retorn que engloba: mesures operacionals, nous sistemes de monitoratge, instal·lació de sensors, renovació de sistemes de fred amb gasos ecològics, entre d'altres; per finalment acabar amb l'electrificació de les calderes substituïnt, per tant, les anteriors de gas natural i eliminant les emissions. Amb totes aquestes mesures esmentades, s'ha creat una ruta de descarbonització específica per cadascuna de les instal·lacions del resort que ens portaran a assolir els compromisos de reducció fins a l'any 2032.

Pel que fa a l'abast 2, les emissions indirectes relacionades amb el consum d'electricitat, des de 2016, un 100% de l'electricitat consumida procedeix de fonts d'energia renovable sense emissions de gasos d'efecte hivernacle (garantia d'origen), però sens dubte una de les grans fites de la companyia va ser la construcció de PortAventura Solar, un dels grans projectes ambientals mai desenvolupats emmarcat en l'estratègia de Sostenibilitat del resort. Es tracta de la planta fotovoltaica d'autoconsum en un resort vocacional, més gran d'Espanya i una de les més grans d'Europa. La planta compta amb més de 15.700 panells solars distribuïts en més de 8 hectàrees, una superfície equivalent a la d'onze camps de futbol. PortAventura Solar té una capacitat d'uns 9,15 megawatts pic (MWp) i pot generar uns 15 GWh anuals, abastint gairebé un terç de l'energia que necessita el resort per funcionar, una quantitat comparable a l'energia consumida per 4.500 famílies en un any, una xifra que estalvia l'emissió d'unes 6.000 tones de CO₂ anuals (si l'energia que consumíssim no fos renovable).

El projecte es va desenvolupar complint amb una estratègia molt exigent d'integració i impacte paisatgístic, amb l'objectiu de reduir el seu efecte visual i preservar l'entorn. D'una banda, s'han protegit tant un jaciment romà com un jaciment iber trobats en la zona durant les obres; d'altra banda, s'ha instal·lat una pantalla vegetal amb arbres trasplantats que limiten la seva visibilitat des de l'exterior. També s'han respectat els murs de pedra seca que donen forma a les terrasses que conformen el terreny, un sistema constructiu tradicional que a Catalunya s'ha utilitzat amb freqüència en el món rural. Dins d'aquest espai, també s'ha preservat un element d'interès etnològic: una baraca de pedra seca, clar exponent de la tipologia de cabanyes de pagès construïdes amb la tècnica de pedra seca. El projecte inclou també un mirador i un espai d'educació ambiental, format per diversos jocs i elements que permeten conèixer de manera senzilla i divertida com es genera energia elèctrica renovable (solar, eòlica, cinètica, etc.) Aquesta zona, s'ha habilitat per a la visita d'escolars i per a altres activitats didàctiques i de divulgació ambiental i inclou un "hotel d'insectes" i un refugi per a abelles, afavorint així la creació d'hàbitats que permetin millorar la biodiversitat de la zona. Finalment, cal destacar que aquest projecte, en la seva globalitat, ha rebut diferents distincions i reconeixements com el premi a la Millor Iniciativa Verda de l'any als *Park World Excellence Awards 2023*, el premi al Turisme Responsable i Sostenible d'*InterMundial Foundation*, *FITUR* i *World Tourism Organization*, també el 2023, i el premi francès *Travel d'Or, Green Action* del 2024.

I finalment per tenir tots els impactes coberts, s'han d'abordar les emissions d'abast 3, és a dir, la resta de les emissions indirectes conseqüència de les activitats que ocorren en fonts que

no són ni propietat de PortAventura World, ni estan controlades per aquesta. En el nostre compromís amb SBTi que consisteix a reduir les emissions d'abast 3 en un 32% fins l'any 2032, hem considerat diferents fonts: les emissions que generen els col·laboradors per venir a treballar i en aquest sentit disposem de la instal·lació privada més gran de punts de recàrrega per vehicles elèctrics d'Espanya. La instal·lació consta de 150 places que s'ubiquen als aparcaments tant dels col·laboradors, com de clients i proveïdors. D'aquesta manera tots els usuaris de vehicles elèctrics que venen al resort tenen garantida la recàrrega del seu vehicle.

Però sens dubte el repte més gran de l'abast 3, és la petjada de la cadena de subministrament. A PortAventura World els proveïdors constitueixen un partner estratègic i com a tal, han de ser part de les polítiques de sostenibilitat de la companyia. Els proveïdors són primer de tot homologats sempre que compleixin una sèrie de requisits de sostenibilitat, en funció del producte o servei que ofereixin. Ser proveïdor de PortAventura World suposa seguir tots els criteris ambientals dictats pel sistema de gestió ambiental i ara també formar part del compromís de reducció d'emissions.

Per aquest fi cal que, any rere any, més proveïdors sàpiguin calcular la seva petjada i facin els seus propis plans de reducció i contribueixin així a arribar als objectius SBTi de PortAventura World. La cadena de subministrament de PortAventura World està formada per empreses proveïdores de categories i àmbits d'activitat molt diversos. Des de la construcció, el mobiliari i l'equipament fins al màrqueting, l'alimentació i begudes, els esdeveniments, el tèxtil, entre altres.

En aquest sentit, proposats per PortAventura World, més de 130 petites i mitjanes empreses

proveïdores, han participat en el "II Programa de capacitació: Proveïdors sostenibles" organitzat pel Pacte Mundial de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) Espanya amb la col·laboració de l'ICO i ICEX. Aquest programa consisteix a formar en àmbits específics dels Deu Principis del Pacte Mundial i els Objectius de Desenvolupament Sostenible a pimes proveïdores de grans empreses sòcies de la iniciativa. És un projecte de caràcter internacional i permet a les companyies més petites conèixer les últimes novetats en matèria de sostenibilitat i també conèixer la seva petjada de carboni i en conseqüència reduir-la.

A més, PortAventura World vol que els proveïdors creixin al seu costat i en tots els sentits. Per això, anualment, els reuneix per compartir els projectes estratègics, plans de futurs més rellevants així com per realitzar un balanç de la seva relació i els avenços en sostenibilitat. Dins d'aquesta jornada la companyia també fa entrega de diferents reconeixements a proveïdors que han destacat durant l'any en diferents àmbits com la prevenció de riscos laborals, la millor iniciativa ambiental o la millor iniciativa pel que fa a sostenibilitat social. El "Diàleg amb proveïdors" s'emmarca en la iniciativa "Diàlegs PortAventura", que incorpora el "Diàleg amb l'entorn", una trobada d'interlocutors de diversos sectors presents a la zona d'influència del resort. Amb "Diàlegs PortAventura", el resort busca potenciar la seva transparència i enfortir les relacions amb els seus principals grups d'interès, amb l'objectiu de generar un impacte positiu en l'entorn que l'envolta com un dels principals motors econòmics de la zona.

Mirant a futur, el resort invita als més petits a aprendre, divertir-se i profunditzar amb la responsabilitat social amb la iniciativa EcoEduca School Days, un entorn únic on més de 2.500 estudiants no sols gaudeixen, sinó que també

adquireixen coneixements i consciència sobre els reptes del futur. L'esdeveniment, celebrat anualment, es centra a impulsar la creativitat i el treball en equip, a través d'activitats que desafien als joves a crear solucions sostenibles, fomentant l'aprenentatge dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i la responsabilitat social empresarial. No oblidem que el futur del nostre planeta està en mans de les generacions més joves.

La transició cap a la descarbonització del sector turístic i la seva adaptació a futurs escenaris climàtics genera oportunitats a través d'una major eficiència dels recursos i l'estalvi de costos, l'adopció de fonts d'energia de baixes emissions, la innovació per al desenvolupament de nous productes i serveis, l'accés a nous mercats i la construcció de resiliència en la cadena de subministraments. De fet, la gestió de molts dels riscos identificats obre també la porta a oportunitats per a la millora de l'eficiència, la sostenibilitat, el posicionament en el mercat i la reputació del sector.